

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad y cyfarfod: 19eg Chwefror 2019
Aelod Cabinet: Y Cynghorydd Dyfrig Siencyn
Swyddog Cyswllt: Dewi W. Jones
Rhif Ffôn Cyswllt: 01286 679233
Teitl yr Eitem: Adolygu Cynllun y Cyngor 2018-23

1. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

1.1. Cymeradwyaeth y Cabinet i Gynllun y Cyngor 2018-23 (Adolygiad 2019/20) i'w gyflwyno i'r Cyngor ar y 7fed o Fawrth 2019.

2. Y RHESWM DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD

2.1. Er mwyn sicrhau fod cytundeb ar gynnwys y Cynllun, ei fod yn parhau i fod yn gyfredol ac yn adlewyrchu'r blaenoriaethau sydd wedi eu hadnabod cyn ei gyflwyno i'r Cyngor.

3. CYFLWYNIAD

3.1. Mabwysiadwyd Cynllun y Cyngor gwreiddiol ar gyfer 2018-23 gan y Cyngor Llawn yn ei gyfarfod ar yt 8fed o Fawrth 2018.

3.2. Pwrpas adolygu'r Cynllun oedd edrych ar lle rydym wedi cyrraedd ar ôl blwyddyn o weithredu'r Cynllun, yn ogystal â gwneud yn siwr ein bod yn parhau i wneud y pethau iawn.

3.3. Er mwyn adolygu'n iawn, roedd angen inni ystyried beth oedd wedi newid ers y llynedd, gan edrych ar y materion cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a pholisi sydd yn dylanwadu ar y Cyngor ac sy'n debygol o ddylanwadu ar lesiant pobl Gwynedd i'r dyfodol.

3.4. Fel y fersiwn gyfredol mae Cynllun y Cyngor 2018-23 (Adolygiad 2019/20) yn cynnwys **Cynllun Cryno** a hefyd **Cynlluniau Adran** unigol. Ceir copi o'r Cynllun yn **Atodiad 1**.

3.5. Mae'r **Cynllun Cryno** yn cynnwys gweledigaeth y Cyngor ynghyd ag amcanion llesiant a blaenoriaethau gwella ar gyfer y cyfnod dan sylw. O dan bob blaenoriaeth gwella ceir crynodeb o'r hyn y bwriedir ei wneud.

3.6. Ceir disgrifiad o waith dydd i ddydd yr Adrannau o fewn y **Cynlluniau Adran**. Yn ogystal, ceir disgrifiad manylach o'r hyn y bwriedir ei wneud er mwyn ymateb i'r blaenoriaethau gwella.

- 3.7. Dylid nodi bod angen gwneud rhywfaint o waith pellach ar ddiwyg y Cynllun a bydd hyn wedi ei wneud erbyn i'r ddogfen gael ei chyflwyno i'r Cyngor Llawn ar y 7fed o Fawrth.

4. YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

Nodir isod y materion sydd angen i aelodau'r Cabinet eu hystyried cyn cymeradwyo'r Cynllun:

- 4.1. Mae'r prosiectau canlynol unai wedi eu cwblhau neu wedi trosglwyddo i fod yn rhan o waith dydd i ddydd yr Adrannau perthnasol yn ystod 2018/19 :

- **Trawsnewid y gyfundrefn ysgolion** – Adran Addysg
- **Rhiantu Corfforaethol** – Adran Plant a Chefnogi Teuluoedd
- **Gwireddu Arbedion** – Adran Cefnogaeth Gorfforaethol/Cyllid

- 4.2. Mae'r prosiectau canlynol wedi eu hychwanegu:

Blaenoriaeth Gwella 1

- **Hybu Canol Tref** – Adran Economi a Chymuned
- **Cynllun Prentisiaethau** – Adran Cefnogaeth Gorfforaethol

Blaenoriaeth Gwella 2

- **Darpariaeth Ôl-16** - Adran Addysg
- **Dalgylch Trefferthyr** - Adran Addysg

- 4.3. Yn ogystal, mae'r prosiectau canlynol wedi newid:

Blaenoriaeth Gwella 3

- **Trechu tlodi** – bydd y pwyslais yn newid i ganolbwyntio ar y maes ataliol a'r gefnogaeth a gynigir gyda'r teitl yn newid i **Cefnogi Llesiant Pobl** – Adran Plant a Chefnogi Teuluoedd
- **Lleihau'r Bwlch Cyflog Rhwng Merched a Dynion** – teitl wedi newid i **Merched mewn Arweinyddiaeth** – Adran Cefnogaeth Gorfforaethol

Blaenoriaeth Gwella 4

- **Tai Addas a Fforddiadwy ac Adnabod a Hyrwyddo Cynlluniau a Mentrau Tai** – gwaith yn parhau fel rhan o brosiect **Strategaeth Cartrefi i Bobl Gwynedd** – Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant

4.4. Adnoddau

Mae angen adnoddau ychwanegol er mwyn cyflawni'r prosiectau a nodir o dan nifer o'r blaenoriaethau gwella o fewn y cynllun. Heb yr adnodd mae'n bosibl na fydd modd i ni gyflawni'r hyn a nodir ym mhob achos.

Ar hyn o bryd cynigir bod yr holl brosiectau yn cael eu cymeradwyo fel rhan o'r cynllun, yn amodol ar gytundeb gan y Cabinet i ariannu prosiectau penodol wedi iddynt ystyried pob achos busnes perthnasol. Mae penderfyniadau i ariannu wedi digwydd eisoes, yn rhannol neu yn llawn ar gyfer rhai prosiectau, a disgwylir i hyn barhau wrth i brosiectau aeddfedu.

4.5. **Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru)(2015)**

Mae'r Ddeddf yn gosod dyletswydd ar gyrff cyhoeddus yng Nghymru i wella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol. Fel rhan o'r ddyletswydd mae angen i gyrff cyhoeddus gyhoeddi amcanion llesiant sy'n amlinellu sut y byddant yn gwella llesiant.

Bu i ni ymgynghori gyda'r Aelodau Etholedig a'r cyhoedd ynghylch y materion sy'n effeithio ar eu llesiant fel rhan o'r broses o ddatblygu'r cynllun cyfredol gan hefyd ddadansoddi canlyniadau Aseiad Llesiant Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd a Môn.

Gan fod y dystiolaeth a ddefnyddiwyd i lunio'r amcanion llesiant ar gyfer 2018/19 yn parhau i fod yn berthnasol awgrymir bod yr amcanion hynny yn parhau ar gyfer 2019/20. Ceir rhestr o'r amcanion llesiant yn y Datganiad Llesiant ar ddiwedd y Cynllun.

4.6. **Deddf Cydraddoldeb 2010**

Mae gofyn statudol i baratoi ac ystyried canfyddiadau aseiad o effaith o safbwynt cydraddoldeb wrth baratoi'r cynllun yn unol â gofynion Deddf Cydraddoldeb 2010 fel y gweithredir yng Nghymru. Atodir yr aseiad yn **Atodiad 2**.

Nid yw'r aseiad ar y Cynllun yn ei gyfanrwydd yn canfod unrhyw effaith fyddai'n cyfiawnhau gwyro oddi wrth yr argymhelliad a rhagwelir elfennau fyddai ag effaith positif. Bydd aseiad effaith Cydraddoldeb llawn yn cael ei wneud ar bob cynllun unigol fydd yn deillio o'r blaenoriaethau gwella.

5. **CAMAU NESAF AC AMSERLEN**

- 5.1. O gymeradwyo'r cynllun, bwriedir ei gyflwyno i'w fabwysiadu yng nghyfarfod llawn nesaf y Cyngor ar y 7fed o Fawrth 2019.

Barn y Swyddogion Statudol:

i. Y Swyddog Monitro:

O fewn Cynllun y Cyngor mae agweddau statudol sydd yn cael eu cyfarch, yn benodol felly ynglŷn ag Amcanion Gwella (Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009) ag Amcanion Llesiant a osodir yn unol â'r gofyn yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol(Cymru) 2015. Drwy adolygu'r Cynllun yn flynyddol mae'r Cyngor yn cyfarch y gofynion adolygu a gosod blynyddol sydd yn berthnasol i'r rhain. Rwy'n cefnogi'r argymhelliad o safbwynt priodoldeb

ii. Y Pennaeth Cyllid:

Mae Cynllun y Cyngor yn ddogfen allweddol, sy'n gosod allan yr hyn y mae Cyngor Gwynedd am anelu i'w wneud dros y pedair blynedd nesaf.

Mae Cronfa Cynllun y Cyngor yn parhau, er mwyn ariannu blaenoriaethau'r Cynllun, ond mae cyfran o'r gronfa yma eisoes wedi cael ei ymrwymo. Mae tebygolrwydd y bydd gofynion adnoddau'r holl flaenoriaethau gwella sydd yn y Cynllun yn fwy na'r arian fydd ar gael iddynt, tra mae priodoldeb ariannol yn golygu y bydd rhaid sicrhau bod ffynhonnell ariannu wedi cael ei adnabod ar gyfer unrhyw ymrwymiad i wario.

Felly, fel mae Rhan 4.4 o'r adroddiad yn nodi, bydd raid i'r Cabinet ystyried pob achos busnes yn unigol cyn cytuno i'w ariannu. Byddaf yn diweddarau'r Cabinet ar sefyllfa ddiweddaraf y Gronfa ar yr achlysuron hyn.

Atodiadau

Atodiad 1 – Cynllun y Cyngor 2018-23 (Adolygiad 2019-20)

Atodiad 2 – Asesiad Cydraddoldeb